

50 anys GRANVIA SUD 1967-2017 50è aniversari del barri

GRANVIA SUD

*Foto de la pàgina anterior: L'Associació de Veïns Ildefons Cerdà de Granvia Sud sempre ha tingut consciència de la seva història i la del barri. Local social del barri amb la pancarta commemorativa del 50è aniversari del barri.
Font: Fons CELH.*

Epíleg

Aquests 50 anys han estat molt intensos. Hi ha hagut temps per a tot, festes, manifestacions, esport, classes, teatre, conflictes, reunions, amistats... La història d'un barri és la història d'uns quants milers de vides en un espai molt petit. Esperem haver recollit en aquestes pàgines una mica de les vivències col·lectives del barri més petit de l'Hospitalet.

De què serveix una recerca i una publicació de la història d'un barri? Per a cada persona, una cosa diferent. Reconeixement públic del que s'ha fet al llarg de la vida, reflexió entorn al passat per intentar construir un futur millor, divulgació de la tasca de les entitats per atraure voluntariat... Hem volgut fer memòria i història, que no són ben bé el mateix. Això sí, amb rigor.

Aquest llibre, i totes les activitats del 50è aniversari, són un crit d'afirmació i de dignitat, de manifestació pública d'arrelament i d'orgull. Tots aquests conceptes, aquestes emocions, no cotitzen en borsa però són ben importants, a tot arreu. I el barri, en l'àmbit urbà, és el primer territori on ens integrem amb la col·lectivitat, amb la ciutat, amb el país. Sabem què pot passar quan la població no se sent arrelada ni integrada allà on viu?

Granvia Sud, “que se sentia maltractat per Barcelona i ignorat per l'Hospitalet” (en paraules de Josep Mª Valero), ha evolucionat de ser la perifèria d'una ciutat perifèrica a trobar-se a tocar del nou Districte Central de Negocis de l'àrea metropolitana de Barcelona.

Ha estat un espai molt llaminer per fer grans negocis. I al mig, cinc blocs, als que després se n'hi van sumar tres més. Déu n'hi do com se n'ha sortit de les pressions generades per les especulacions immobiliàries del tardo franquisme primer, i de l'etapa democràtica després.

És ara Granvia Sud la “ciutat residencial” que prometia la publicitat dels anys 60's? El que sí que ha arribat a ser és un lloc on la gent que hi viu s'hi sent a gust, una superilla on hi ha espai per a tothom i on s'ha trencat el tradicional aïllament.

I el futur? Les amenaces es diuen gentrificació, turistificació, etc. Creiem que aquestes pàgines poden servir per donar eines al veïnat per defensar els seus interessos i millorar el barri, com ha estat millorat, amb molt d'esforç, els darrers 50 anys.

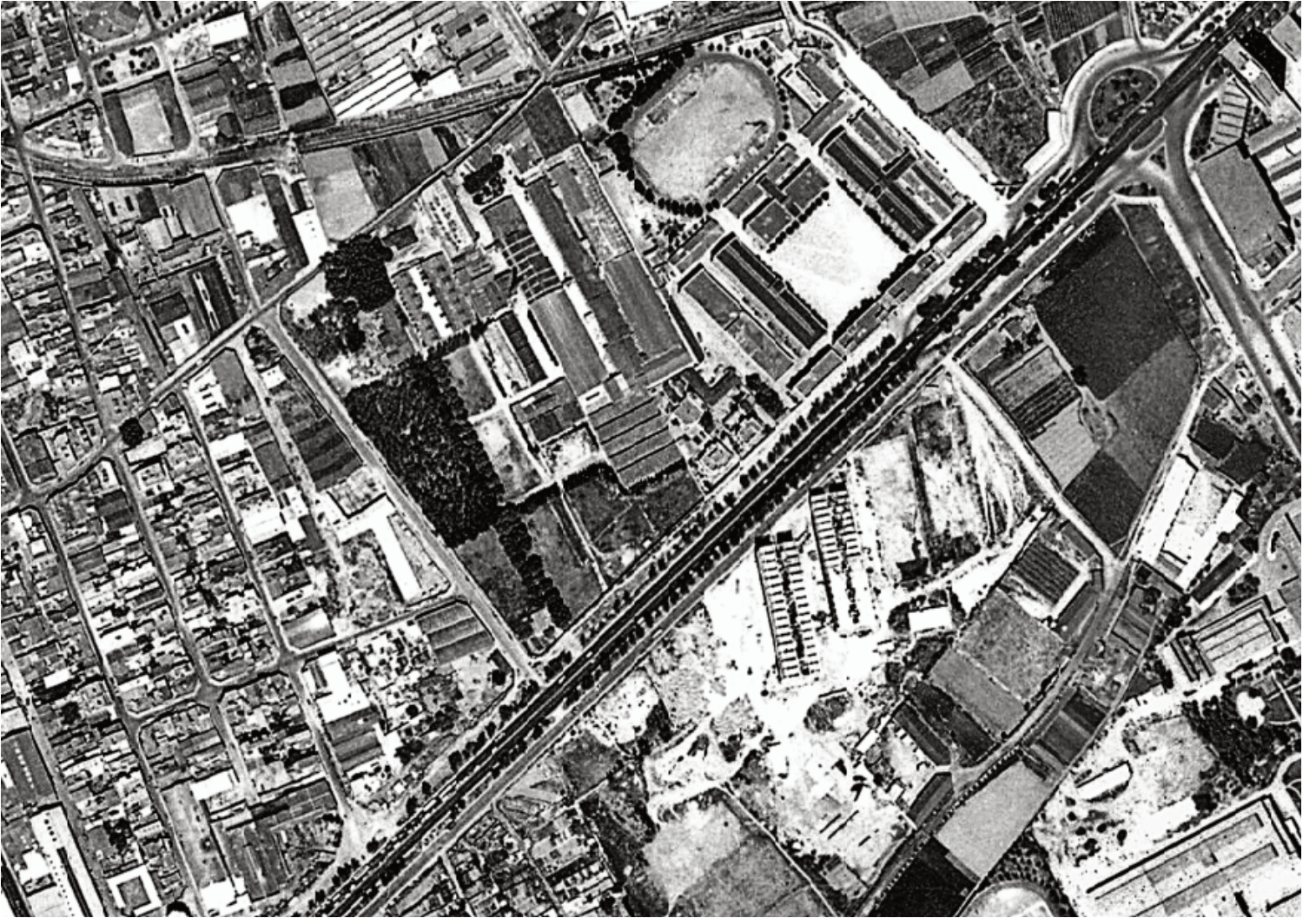

*Des dels primers anys, la intensa activitat festiva comunitària ha fomentat la cohesió entre el veïnat de Granvia Sud. Festa major de 1997.
Font: Fons AVIC.*

Annexos

Any 1965

Any 1974

Any 1981

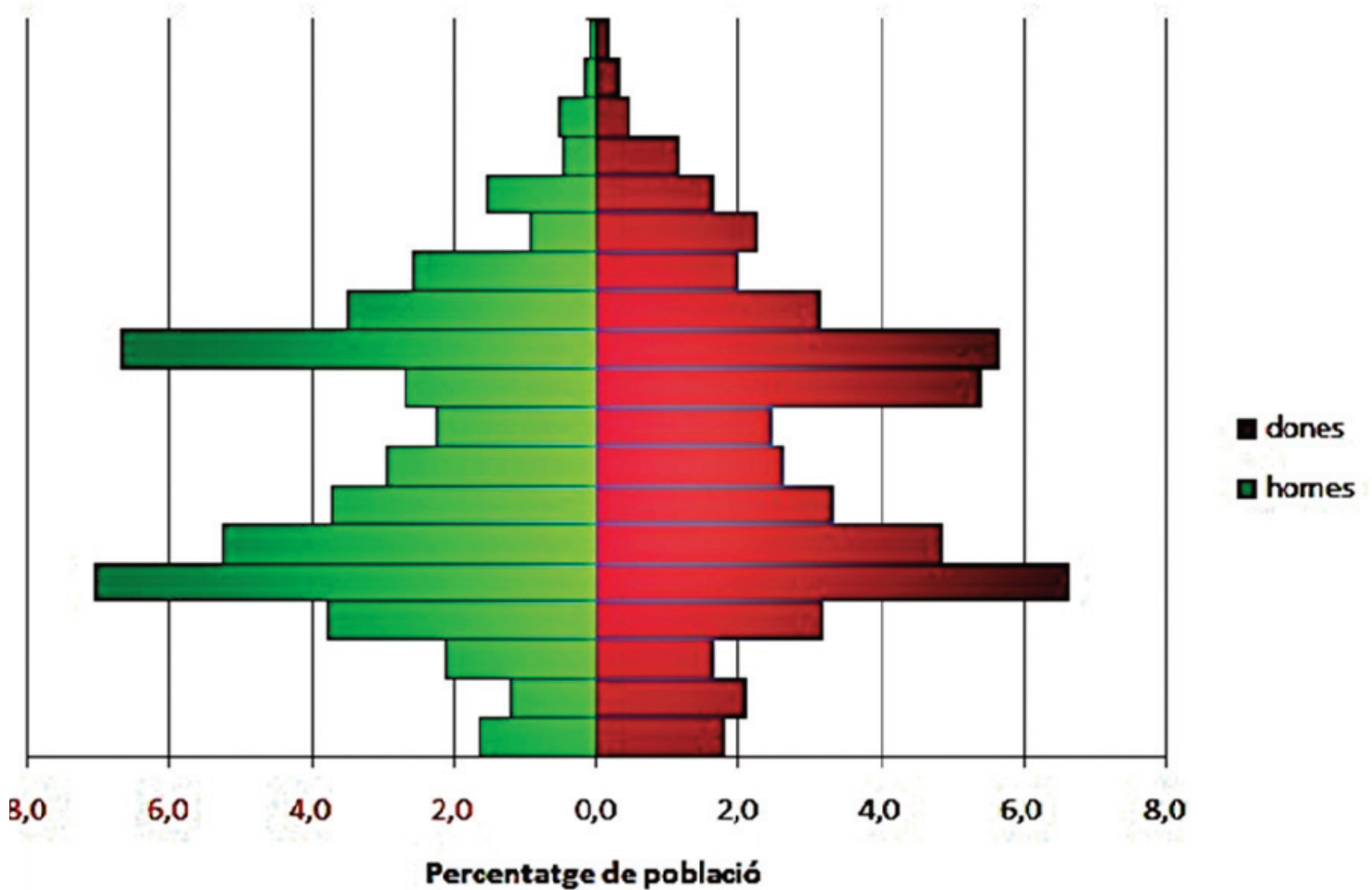

Any 1992

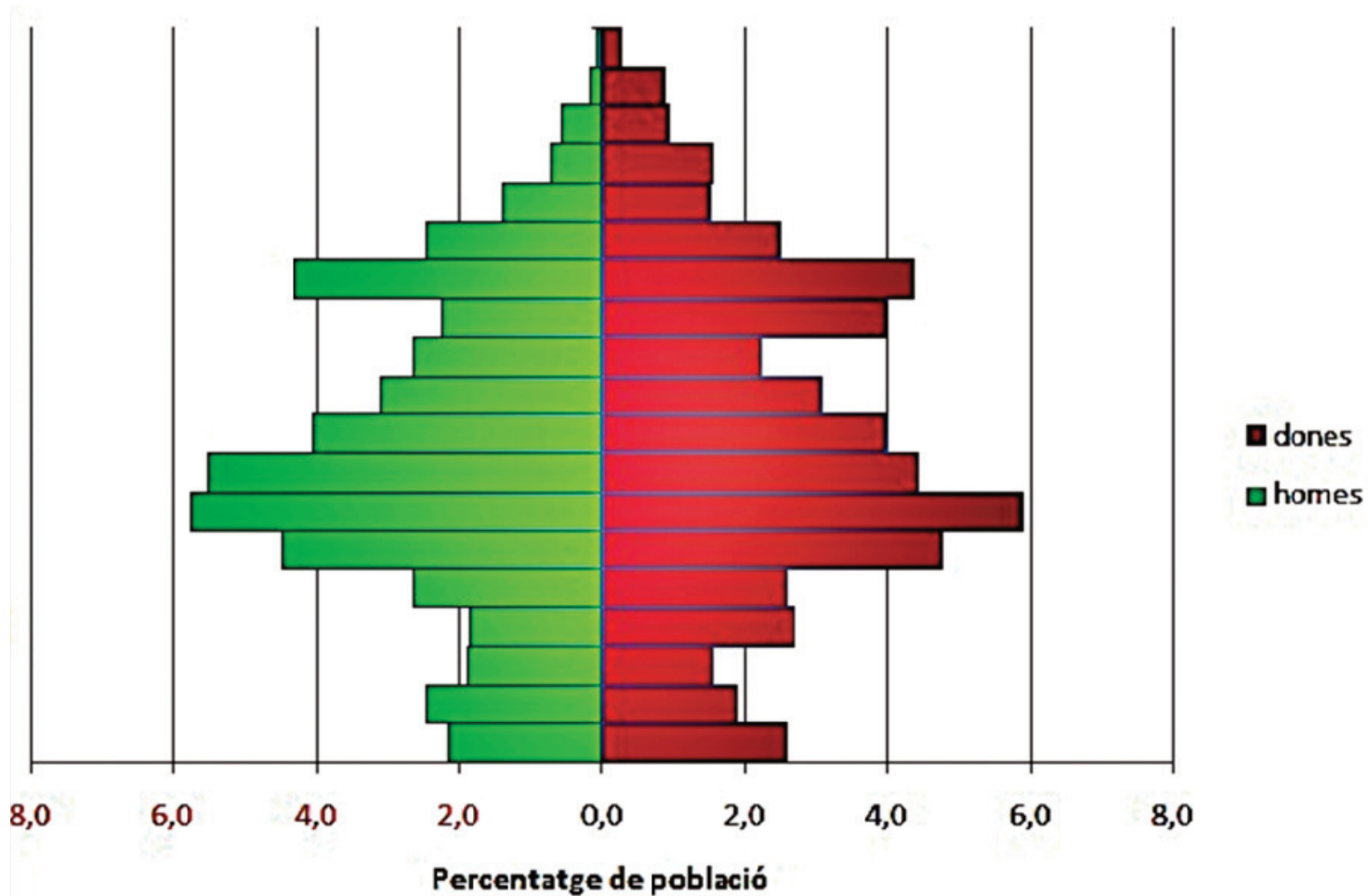
Fotografies aèries de 1965, 1974, 1981 i 1992. Font: Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya.

Evolució de la població de Granvia Sud

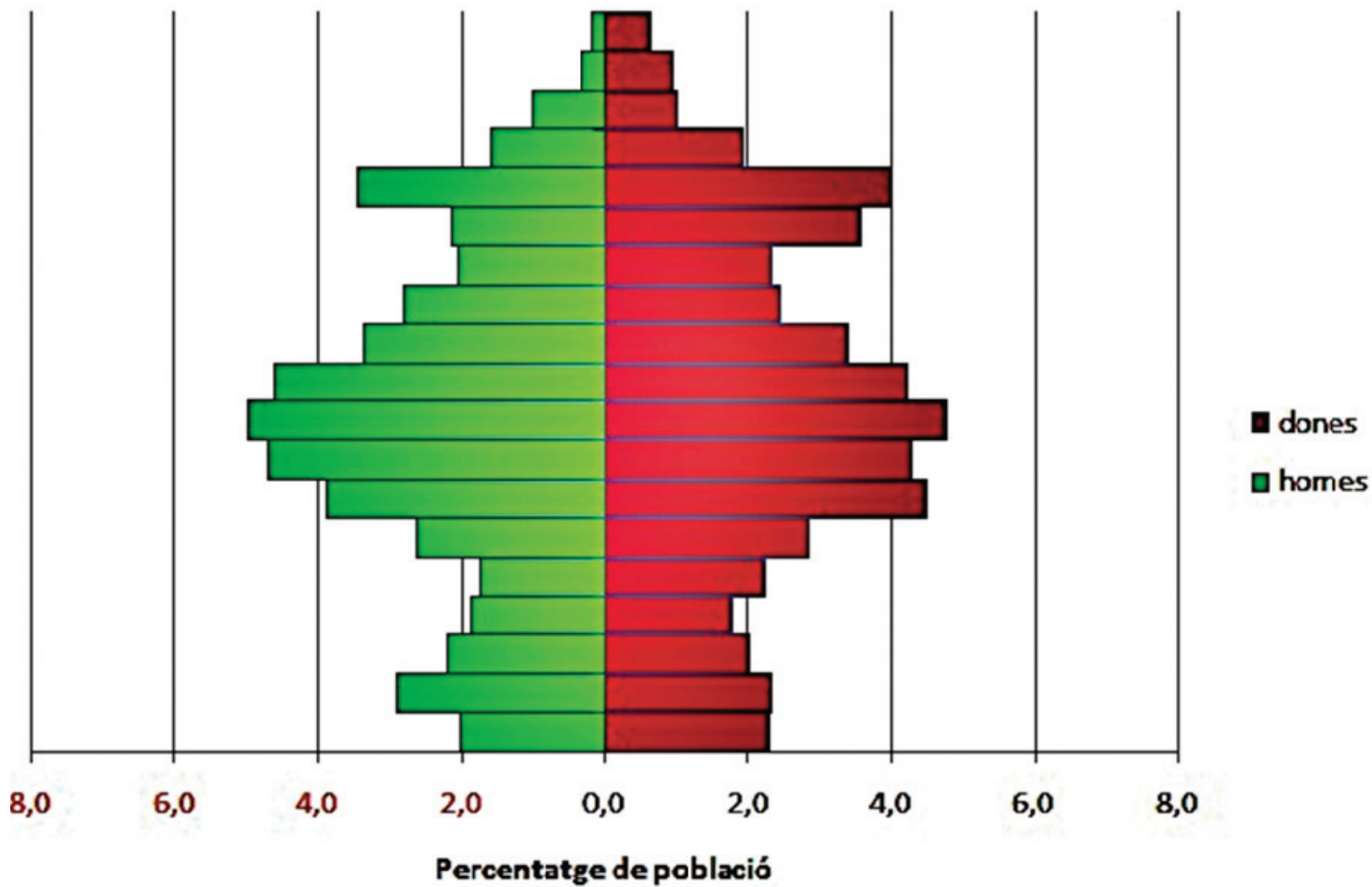

Piràmide de població de Granvia Sud, l'any 1995. Hi ha dos sortints molt clars: la població entre 45 i 60 anys, les parelles que van arribar als primers cinc blocs, i la població entre 15 i 30 anys, els fills i les filles del grup anterior. Les piràmides són d'elaboració pròpia amb dades de la Secció d'Anàlisi, Prospectiva i Open Data de l'Ajuntament de l'Hospitalet.

Piràmide de població de Granvia Sud, l'any 2005. Als dos grups anteriors s'han afegit les parelles que arribaren als dos blocs nous i la població estrangera, el que fa que el principal sortint sigui entre els 25 i 45 anys. Aquesta població adulta va provocar un molt lleuger augment de la natalitat i, per tant, de la població de 0 a 10 anys.

Piràmide de població de 2015. La immigració estrangera i l'últim bloc consoliden el domini de la població adulta, entre 30 i 50 anys. Encara destaca el sortint dels primers ocupants, ara entre 65 i 75 anys. El petit augment de la natalitat s'ha vist tallat per la crisi.

POBLACIÓ DE GRANVIA SUD

ANY	HOMES	DONES	TOTAL
1981	.....	.....	2.888
1994	1.083	1.131	2.214
1995	1.066	1.102	2.168
1996	1.046	1.067	2.113
1997	1.059	1.049	2.108
1998	1.060	1.059	2.119
1999	1.077	1.077	2.154
2000	1.137	1.123	2.260
2001	1.203	1.202	2.405
2002	1.267	1.278	2.545
2003	1.298	1.332	2.630
2004	1.290	1.349	2.639
2005	1.281	1.365	2.646
2006	1.304	1.325	2.629
2007	1.311	1.364	2.675
2008	1.326	1.369	2.695
2009	1.363	1.417	2.780
2010	1.389	1.450	2.839
2011	1.444	1.483	2.927
2012	1.442	1.468	2.910
2013	1.360	1.443	2.803
2014	1.370	1.457	2.827
2015	1.389	1.474	2.863

Font: *Anuari estadístic de la ciutat de l'Hospitalet*, 1992 i Secció d'Anàlisi, Prospectiva i Open Data de l'Ajuntament de l'Hospitalet.

Bibliografia i webgrafia

BIBLIOGRAFIA

AC. *Documentos de actividad contemporánea*, Barcelona, GATEPAC, 1931-1936. <http://hemerotecadigital.bne.es/results.vm?q=parent%3A0004011913&s=0&lang=es>

ALGABA CALVO, Antonio. “La promoción residencial en l’Hospitalet de Llobregat en la década de los 90”. Dins *Quaderns d’Estudi*, núm. 18, l’Hospitalet, Centre d’Estudis de l’Hospitalet, 2002. <http://www.raco.cat/index.php/QuadernsCELH/article/view/218829>

ANDREU ACEBAL, Marc. *Barris, veïns i democràcia. El moviment ciutadà i la reconstrucció de Barcelona (1968-1986)*, Barcelona, L’Avenç, 2015.

Anuari estadístic de la ciutat, Ajuntament de l’Hospitalet, 1992, 1995 i 1998-2016. http://www.l-h.cat/laciutat/265286_1.aspx?id=1

BASSÓ, Francesc, BUXÓ, J.M. i BOHIGAS, Oriol. “El problema de la vivienda”. Dins *Cuadernos de arquitectura*, núm. 15-16, Barcelona 1956, pàg. 1-40. <http://www.raco.cat/index.php/CuadernosArquitectura/article/view/108163/171036>

BESTRATEN, Sandra, HORMÍAS, Emili i DOMÍNGUEZ, Manuel. *Bellvitge 50 años. Historia de un barrio de l’Hospitalet*, l’Hospitalet, Universitat Sense Fronteres i Centre d’Estudis de l’Hospitalet, 2015

BOTEY, Jaume. *El llibre blanc de l’ensenyament de l’Hospitalet*, l’Hospitalet, Ajuntament de l’Hospitalet, 1984.

BOTEY, Jaume. “Les parròquies de l’Hospitalet a partir dels anys 60”. Dins *Quaderns d’Estudi*, núm. 21, l’Hospitalet, Centre d’Estudis de l’Hospitalet, 2009, pàg 183-224. <http://www.raco.cat/index.php/QuadernsCELH/issue/view/16425/showToc>.

BOTEY, Jaume, TRAYNER, Mª Pau, FEBRERO, Bonifacio, MASSANA, Mª Pilar i BERZOSA, Viti. *Can Serra-50 anys. Història d’un barri de l’Hospitalet*, l’Hospitalet, Centre d’Estudis de l’Hospitalet, 2016.

CABRÉ, Anna i PUJADAS, Isabel. “La població: immigració i explosió demogràfica”. Dins: J. NADAL, J. MALUQUER, C. SUDRIÀ i F. CABANA (Dirs.). *Història econòmica de la Catalunya contemporània* (vol. 5). Ed. Enciclopèdia Catalana. Barcelona, 1989.

CARRERAS i VERDAGUER, Carles. *Sants. Anàlisi del procés de producció de l'espai urbà de Barcelona*, Barcelona, Ed. Serpa, 1980

DD.AA. *Història de l'Hospitalet. Una síntesi del passat com a eina de futur*, l'Hospitalet, Centre d'Estudis de l'Hospitalet i Ajuntament de l'Hospitalet, 1997.

DD.AA. *L'Hospitalet, lloc de memòria. Exili, deportació, repressió i lluita antifranquista*, l'Hospitalet, Centre d'Estudis de l'Hospitalet, 2007 (recerques, núm. 5)

DOMÍNGUEZ LÓPEZ, Manuel. "Quaranta anys de moviment veïnal a l'Hospitalet". Dins *Plecs d'història local*, núm. 141, abril 2011 <http://www.raco.cat/index.php/Plecs/article/view/283066/370930>.

DOMÍNGUEZ LÓPEZ, Manuel. "Taller barri de Bellvitge". Dins *Quaderns d'Estudi*, núm. 10, l'Hospitalet, Centre d'Estudis de l'Hospitalet, 1991. <http://www.raco.cat/index.php/Quaderns-CELH/issue/view/15509>

Estudio de detalle de la manzana limitada por la Granvía, Riera Blanca y las calles de la Arquitectura y Literatura, del Plan Parcial Gran Vía Sur, 1977, Arxiu AVIC

FERRER, Amador. "Alojar a las masas en el siglo XX" dins DOREL-FERRÉ, Gràcia (dir.). *Vivienda obrera y colonias industriales en la península Ibérica. Actas de las Jornadas (2002) y del Congreso (2005)*, Museu de la Ciència i

de la Tècnica de Catalunya, 2008. <http://upcommons.upc.edu/bitstream/2117/7504/1/actas.pdf>

FITÉ, Bartomeu. *Memòria històrica de l'Associació de Veïns "Ildefons Cerdà" de Granvia Sud*, inèdit.

GIL MESEGUER, Enric. *Repetició de la jugada. Història social de l'esport a l'Hospitalet*, l'Hospitalet, Centre d'Estudis de l'Hospitalet, 2000 (recerques, 2)

JOVÉ, Marta. "Taller barri del Gornal". Dins *Quaderns d'Estudi*, núm. 9, l'Hospitalet, Centre d'Estudis de l'Hospitalet, 1990. <http://www.raco.cat/index.php/Quaderns-CELH/issue/view/15508/showToc>

JUBERT, Juan. "La política de vivienda del Estado y la OSH. Una cronología paralela", *Cuadernos de Arquitectura y Urbanismo*, núm. 105, Barcelona, 1974. <http://www.raco.cat/index.php/CuadernosArquitecturaUrbanismo/article/view/111826/165463>

LLORET, Marc. "La modernización del sistema de acuartelamiento en la ciudad de Barcelona: del derribo de las murallas (1854) a la Guerra Civil de 1936", *Scripta Nova. Revista Electrónica de Geografía y Ciencias Sociales*. Universidad de Barcelona, núm. 84, 15 de març de 2001. <http://www.ub.edu/geocrit/sn-84.htm>

Memòria 1985. Agrupació de Veïns "Ildefons Cerdà", 1986, Arxiu AVIC

MORENO, Eduard i VÁZQUEZ MONTALBÁN, Manuel. *Barcelona, cap on vas?*, Barcelona, Llibres de l'index, 1991.

MORENO, Vicente. "La immigració a Catalunya en el segle XX: la llarga postguerra (1939-1959)" <http://blogs.sapiens.cat/socialsenxarxa/2011/05/27/la-immigracio-a-catalunya-en-el-segle-xx-la-llarga-postguerra-1939-1959/>

NAVARRO i ACEBES, Ferran. "Els plans de l'Hospitalet". Dins *Quaderns d'Estudi*, núm. 8, l'Hospitalet, Centre d'Estudis de l'Hospitalet, 1989, pàg. 59-75 <http://www.raco.cat/index.php/Quaderns-CELH/article/view/205780/289648>

NOGUÉS, Antoni, SUÑER, Joaquim i FERRER, Jordi. "El projecte territorial de L'Hospitalet de Llobregat per als anys noranta". Dins *Papers: Regió Metropolitana de Barcelona: Territori, estratègies, planejament*, núm. 13, 1993. <http://www.raco.cat/index.php/Papers-IERMB/article/view/91982>

PIERA GONZÁLEZ, Marta. "Les masies de l'Hospitalet". Dins *Quaderns d'Estudi*, núm. 27, l'Hospitalet, Centre d'Estudis de l'Hospitalet, 2014 <http://www.raco.cat/index.php/QuadernsCELH/article/view/276291>

PONS FREIXA, Francisco i MARTINO, José M^a. *Los adueros de Barcelona*, Barcelona, Imprenta La Ibérica, 1929 <https://bcnroc.ajuntament.barcelona.cat/jspui/handle/11703/97743>

PUJADAS, Isabel. "Les migracions dels anys seixanta a Catalunya" dins *Nadala 2007. Immigració*, Barcelona, Fundació Lluís Carulla, 2007

ROGER, Ramon. *La Plaça d'Europa i la transformació de la gran Via a l'Hospitalet de Llobregat*, l'Hospitalet, Viguera Editores SL, 2011.

RUBIALES, M., BAYONA, J. i PUJADES, I. "Patrones espaciales de la segregación residencial en la región metropolitana de Barcelona: pautas de segregación de los grupos altos", *Scripta Nova. Revista Electrónica de Geografía y Ciencias Sociales*. Universitat de Barcelona, núm. 423, 20 de desembre de 2012. <http://www.ub.edu/geocrit/sn/sn-423.htm>

SEMPERE, Joaquim. "La guerra del recibo del agua", *Revista Internacional de Sociología, Tercera Época*, núm. 38, maig-agost 2004. <http://revintsociologia.revistas.csic.es/index.php/revintsociologia/article/viewFile/258/271>

SOLÀ-MORALES, Ignasi. "L'Exposició Internacional de Barcelona (1914-1929) com a instrument de política urbana", *Recerques*, núm. 6, 1976.

TORIL, Núria i GARCÉS, Òscar. "El cinema a l'Hospitalet. De l'espectacle de fira a la multisala", *Quaderns d'Estudi*, núm. 13-14, l'Hospitalet, Centre d'Estudis de l'Hospitalet, 1996. <http://www.raco.cat/index.php/Quaderns-CELH/issue/view/15543>

VILA, Jesús A. *Capdevila i nosaltres. L'Hospitalet: crònica política d'aquells anys decisius (1964-1979)*, l'Hospitalet, Centre d'Estudis de l'Hospitalet, 2016 (recerques/retrats, núm. 7)

VILA, Jesús A. "Els somnis i la realitat: els primers anys de la transició a l'Hospitalet (1976-1979)". Dins *Quaderns d'Estudi*, núm. 26, l'Hospitalet, Centre d'Estudis de l'Hospitalet, 2012. <http://www.raco.cat/index.php/QuadernsCELH/article/view/263207/364239>

VILA, Jesús A. "La lluita per la qualitat de vida. Deixalles, pudors i fums". Dins *Quaderns d'Estudi*, núm. 29, l'Hospitalet, Centre d'Estudis de l'Hospitalet, 2015. <http://www.raco.cat/index.php/QuadernsCELH/article/view/314394/404508>

WEBGRAFIA

BREU, Ramon (2015). *El barri de Santa Eulàlia. Elements per a una crònica*. [en línia]. [Consultat: 21 de març de 2017] Disponible a Internet: <<https://santaauliaelementsperaunacronica.wordpress.com/>>

CENTRE D'ESTUDIS DE L'HOSPITALET (2015). *Asociación de Vecinos Bellvitge Norte*. [en línia]. [Consultat: 21 de març de 2017] Disponible a Internet: <<http://bellvitge2015.blogspot.com.es/2015/10/asociacion-de-vecinos-de-bellvitge-norte.html>>

DOMÍNGUEZ LÓPEZ, Manuel (2015). *El passat hospitalenc de Manuela Carmena*. [en línia].

[Consultat: 18 de juny de 2017] Disponible a Internet: <<http://localmundial.blogspot.com.es/2015/06/el-passat-hospitalenc-de-manuela-carmena.html>>

DOMÍNGUEZ LÓPEZ, Manuel (2016). *Com s'ha fet i podem fer l'Hospitalet? 150 anys de planificació urbanística* (3). [en línia]. [Consultat: 1 de juny de 2017] Disponible a Internet: <<http://localmundial.blogspot.com.es/2016/08/com-sha-fet-i-podem-fer-lhospitalet-150.html>>

DOMÍNGUEZ LÓPEZ, Manuel (2017). *Un tripijoc urbanístic de fa seixanta anys*. [en línia]. [Consultat: 15 de maig de 2017] Disponible a Internet: <<http://localmundial.blogspot.com.es/2017/02/un-tripijoc-urbanistic-de-fa-seixanta.html>>

LA FUNDICIÓN (2015). *Centro de Interpretación de la Ciudad desde la Barraca*. [en línia]. [Consultat: 19 de febrer de 2017] Disponible a Internet: <<http://lafundicio.net/blog/2015/11/09/centro-de-interpretacion-de-la-ciudad-desde-la-barraca/>>

*Una síntesi gràfica de la història del Granvia Sud: una manifestació l'any 1998 i una competició popular de petanca l'any 2006. Consciència, lluita, arrelament i convivència.
Fons: Fons AVIC.*

